

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Керівник Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Роман РОМАНЮК

15 08 2022 року

ПОЛОЖЕННЯ

**про Департамент моніторингу додержання прав громадян, які
постраждали внаслідок збройної агресії проти України**

1. Загальні положення

1.1. Департамент моніторингу додержання прав громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України (далі – Департамент) є самостійним структурним підрозділом Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі – Секретаріат), діяльність якого координує Представник Уповноваженого з захисту прав громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України (далі – Представник Уповноваженого) згідно із затвердженою посадовою інструкцією.

1.2. Департамент у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», «Про звернення громадян», «Про державну службу», «Про національну безпеку України», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти», «Про звернення громадян», «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», іншими законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, підзаконними нормативно-правовими актами, Положенням про Секретаріат, наказами Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений), Керівника Секретаріату та цим Положенням.

1.3. Структуру та штатну чисельність Департаменту затверджує Уповноважений.

1.4. До складу Департаменту входять структурні підрозділи відповідно до затвердженої структури та штатного розпису Секретаріату.

1.5. Положення про Департамент, положення про структурні підрозділи Департаменту та посадові інструкції працівників Департаменту затверджує Керівник Секретаріату.

1.6. Працівників Департаменту призначає на посади та звільняє з посад Уповноважений.

2. Завдання

2.1. Основним завданням Департаменту є забезпечення реалізації повноважень Уповноваженого у сфері здійснення парламентського контролю за дотриманням прав внутрішньо переміщених осіб та громадян, які постраждали внаслідок тимчасової окупації та збройної агресії проти України, громадян, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України, примусово депортованих осіб та переміщених за межі території України, громадян на тимчасово окупованих територіях, в тому числі:

2.1.1 забезпечення в межах повноважень моніторингу стану дотримання прав осіб, визначених у п. 2.1. цього Положення, державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності;

2.1.2 забезпечення поновлення порушених прав людини і громадянина в межах компетенції.

3. Функції

3.1. Для забезпечення діяльності Уповноваженого Департамент відповідно до покладених на нього завдань та розподілу обов'язків між працівниками в межах своїх повноважень:

3.1.1 забезпечує в межах своїх повноважень проведення моніторингу дотримання прав осіб, визначених у п. 2.1. цього Положення, надає пропозиції Уповноваженому щодо вжиття заходів парламентського контролю з метою забезпечення прав і свобод людини і громадянина;

3.1.2 забезпечує моніторинг чинних законів і підзаконних актів щодо узгодження зі стандартами з питань дотримання прав осіб, визначених у п. 2.1. цього Положення;

3.1.3 за дорученням Уповноваженого розробляє законопроекти та проекти інших нормативно-правових актів, необхідних для запобігання порушенням прав і свобод людини або сприяння їх поновленню в межах компетенції Департаменту;

3.1.4 за дорученням Уповноваженого готує пропозиції щодо вдосконалення законодавства України, спрямованого на забезпечення захисту прав і свобод людини і громадянина, запобігання їх порушенню або сприяння поновленню для внесення Уповноваженим в установленому порядку розробникам (суб'єктам нормотворення) в межах компетенції Департаменту;

3.1.5 за дорученням Уповноваженого готує проекти пропозицій щодо проектів нормативно-правових актів, що розробляються або внесені на розгляд до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, позицій та висновків Уповноваженого до проектів нормативно-правових актів, наданих Уповноваженому розробниками (суб'єктами нормотворення);

3.1.6 бере участь у підготовці проектів конституційних подань Уповноваженого, готує проекти подань до державних органів та органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, установ та організацій, незалежно від їх форм власності та їх посадових і службових осіб

щодо усунення виявлених та запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина;

3.1.7 розглядає звернення громадян, листи державних органів та органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, установ, організацій, зокрема, з виїздом на місце, з питань, що належать до компетенції Департаменту, здійснює провадження у справах про порушення прав людини в порядку, визначеному Уповноваженим;

3.1.8 розглядає депутатські запити і звернення, запити на інформацію з питань, що належать до компетенції Департаменту;

3.1.9 роз'яснює заходи, яких має вжити особа, що подала звернення до Уповноваженого з питань, що належать до компетенції Департаменту;

3.1.10 надсилає звернення громадян за належністю до відповідних органів з рекомендаціями щодо дотримання стандартів у галузі прав людини і громадянина;

3.1.11 організовує та бере участь у перевірках стану дотримання прав людини і громадянина державними органами та органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності з питань, що належать до компетенції Департаменту;

3.1.12 готує матеріали для звернення до суду із заявами про дискримінацію в суспільних інтересах, забезпечення в порядку, встановленому законом, супроводу цих матеріалів у суді;

3.1.13 готує висновки у справах про дискримінацію в разі звернення суду;

3.1.14 ініціює в разі виявлення підстав для притягнення до адміністративної відповідальності за невиконання законних вимог Уповноваженого або представників Уповноваженого процедуру притягнення до адміністративної відповідальності за статтею 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення;

3.1.15 здійснює в установленому порядку прийом громадян;

3.1.16 бере участь в підготовці щорічної і спеціальних доповідей Уповноваженого;

3.1.17 взаємодіє з міжнародними організаціями та неурядовими організаціями іноземних держав, національними громадськими організаціями з метою сприяння додержанню прав громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України;

3.1.18 забезпечує в межах компетенції діяльність Консультативної ради при Уповноваженому та експертної ради при представнику Уповноваженого;

3.1.19 бере участь в організації та проведенні просвітницьких, навчальних заходів, нарад, конференцій, семінарів, круглих столів, залучає для їх проведення науковців, фахівців, незалежних експертів;

3.1.20 надає в межах компетенції методичну та консультативну допомогу працівникам Секретаріату, які здійснюють регіональне представництво, та регіональним координаторам взаємодії з громадськістю з питань, що належать до компетенції Департаменту;

3.1.21 забезпечує взаємодію і співпрацю з державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, міжнародними організаціями, надає пропозиції щодо підготовки та готує проекти договорів, угод, меморандумів щодо співпраці з ними з питань, що відносяться до компетенції Департаменту;

3.1.22 забезпечує підготовку інформаційно-аналітичних матеріалів для керівництва Секретаріату щодо поточного стану дотримання прав і свобод в межах компетенції Департаменту;

3.1.23 забезпечує підготовку проектів інформаційних повідомлень за напрямом діяльності Департаменту для висвітлення на офіційному веб-сайті Уповноваженого;

3.1.24 забезпечує ведення та складання номенклатури справ Департаменту;

3.1.25 здійснює інші функції, що випливають з покладених на Департамент завдань.

4. Права

4.1. Департамент відповідно до покладених на нього завдань має право:

4.1.1 запитувати і одержувати в установленому порядку необхідні документи, матеріали та інформацію від державних органів та органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, їх посадових та службових осіб;

4.1.2 вимагати від посадових та службових осіб державних органів та органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, організацій, установ незалежно від форм власності сприяння в проведенні в них перевірок діяльності щодо дотримання прав людини і громадянина, і зокрема, на підконтрольних та підпорядкованих їм підприємствах, установах та організаціях, надання спеціалістів для участі в проведенні перевірок, експертиз і підготовці відповідних висновків;

4.1.3 запрошувати посадових і службових осіб, громадян України, іноземців, осіб без громадянства для отримання від них усних або письмових пояснень щодо обставин, які перевіряються у справі про порушення рівних прав і свобод;

4.1.4 порушувати перед керівниками державних органів та органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, організацій, установ незалежно від форм власності питання щодо виконання актів реагування Уповноваженого в установлені строки;

4.1.5 проводити без попереднього повідомлення моніторингові візити та безвізні перевірки державних органів та органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності щодо дотримання ними прав людини і громадянина. Вимагати та отримувати від керівника та/або посадових осіб суб'єкта перевірки надання завірених підписом письмових пояснень;

4.1.6 залучати в установленому порядку до участі у вивченні окремих питань дотримання прав людини і громадянина науковців, експертів,

представників громадських об'єднань (за згодою), працівників державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій (за погодженням з їх керівниками);

4.1.7 організувати та брати участь в робочих групах, семінарах, конференціях, нарадах та інших заходах з питань, що належать до компетенції Департаменту;

4.1.8 під час виконання покладених на Департамент завдань взаємодіяти в установленому порядку з державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності;

4.1.9 користуватися державними, і зокрема, урядовими, системами зв'язку і комунікацій;

4.1.10 здійснювати інші повноваження відповідно до законодавства.

5. Керівництво

5.1. Департамент очолює Директор, який призначається на посаду і звільняється з посади Уповноваженим.

5.2. На посаду Директора Департаменту призначається особа, яка має ступінь вищої освіти не нижче магістра за спеціальністю в галузі права або іншими спеціальностями, які відповідають напрямку діяльності Департаменту, з досвідом роботи на посадах державної служби категорій «Б» чи «В» або досвідом служби в органах місцевого самоврядування, або досвідом роботи на керівних посадах підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності не менше двох років.

5.3. У своїй діяльності Директор Департаменту повинен додержуватися Конституції України і законів України, інших нормативно-правових актів, прав та охоронюваних законом інтересів людини і громадянина, забезпечувати виконання покладених на нього функцій та повною мірою використовувати надані йому права.

5.4. Директор Департаменту повинен знати Конституцію України, Закон України «Про державну службу», Закон України «Про запобігання корупції», Закон України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», інше законодавство України, що стосується діяльності Уповноваженого, чинні міжнародні договори в галузі захисту прав і свобод людини і громадянин, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також вільно володіти державною мовою.

5.5. Директор Департаменту має заступників у кількості згідно зі штатним розписом. У разі відсутності Директора Департаменту виконання його обов'язків здійснює його заступник відповідно до наказу Керівника Секретаріату.

5.6. Директор Департаменту підпорядкований Керівнику Секретаріату та координує свою діяльність з Представником Уповноваженого з прав громадян, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України.

5.7. Директор Департаменту несе персональну відповідальність за виконання покладених на Департамент завдань.

5.8. Посадові обов'язки та права Директора Департаменту визначаються у його посадовій інструкції.

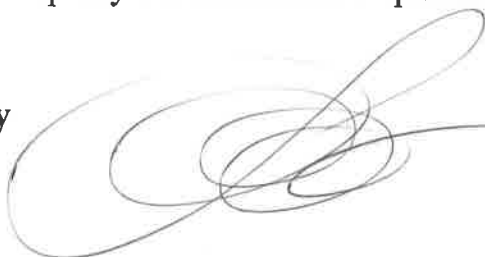
6. Інші питання

6.1. Працівники Департаменту несуть відповідальність згідно з чинним законодавством України за невиконання або неналежне виконання покладених на них службових обов'язків, перевищення своїх повноважень, порушення обмежень, пов'язаних з проходженням державної служби, а також за вчинок, який порочить їх як державних службовців та/або дискредитує Уповноваженого та/або Секретаріат.

6.2. Секретаріат створює належні умови для ефективної роботи і підвищення кваліфікації працівників Департаменту, забезпечує їх робочі місця телефонним зв'язком, засобами оргтехніки, відповідним обладнанням і місцями для зберігання документів.

6.3. Департамент під час здійснення повноважень відповідно до затверджених положень використовує бланки Уповноваженого, Представника Уповноваженого та Секретаріату встановленого зразка.

Директор Департаменту

Ірина КАЛУПАХА